

психологічного фішингу та маніпулювання над своєю поведінкою.

Проаналізувавши книгу Д. Канемана «Думай повільно... Вирішуй швидко», ми прийшли до висновку що причиною потрапляння людей на маніпуляції є схильність робити поспішні висновки, керуючись інтуїтивними міркуваннями і обмеженими даними. Схильність робити поспішні висновки, згідно Д. Канеману, призводить до надмірної впевненості, ефекту фреймінга (коли люди по-різному реагують на одну і ту ж інформацію, в залежності від того, як вона піднесена) і нехтування апріорною ймовірністю. Ідеї Д. Канемана актуальні і корисні тим, що можуть докорінно поміняти систему прийняття рішень і зробити їх більш ефективними.

Узагальнюючи все вищесказане, можна зробити висновок про важливість знань про маніпуляції масовою свідомістю в сучасному суспільстві. Ці знання важливі, так як вони допомагають не тільки виявити у себе існуючу проблему, а й вчасно її скорегувати й позбутися від пасток свідомості, якими наповнені всі сфери нашої життєдіяльності. Вони допоможуть виробити звичку задавати питання, перевіряти інформацію, вчитися мислити критично та бути схильним до самоаналізу.

Список використаних джерел

1. Канеман Д. Думай медленно... решай быстро. — Москва: АСТ, 2014;
2. Франке Г. Манипулируемый человек. М. , 1964.

Цибра Микола Федорович (Одеса) – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського

САМОСТВЕРДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ЯК КАТЕГОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ

Динамізм сучасного соціального життя, інтенсивний розвиток нових технологій, зросла потреба в спеціалістах високого класу висувають до людини особливі вимоги і в той же час створюють передумови для реалізації власних потенцій, задоволення потреби в самоствердженні.

Аналіз проблеми формування самоствердження особистості пов'язується з такими науками як філософія, соціологія, етика, культурологія, соціальна та вікова психологія, педагогіка, що свідчить про інтерес цілої низки наук до даного явища. Проблема самоствердження особистості є досить актуальною в наш час. Феномен самоствердження має широкий поняттєвий спектр, який залежить від багатьох чинників, що впливають на формування особистості. Як відомо, потреба у самоствердженні виникає у переважної більшості людей, однак реалізується в позитивному напрямку далеко не у всіх. Саме тому нерідко спостерігаються помилки при виборі людьми стратегій і засобів самоствердження. Це зумовлено тим, що в умовах сучасного суспільства, яке знаходиться в перехідному економічному та соціально-політичному стані, не існує універсальної моделі реакції на особистісні самоствердження. Це

викликає дезорганізацію при застосуванні засобів самоствердження на індивідуальному і груповому рівнях.

Проаналізовано компоненти та механізми даного феномену. Розглянуто особливості процесу самоствердження у людей різних соціальних груп. Досліджено зв'язок проблеми самоствердження з рівнем домагань особистості.

Більшість вітчизняних вчених під поняттям "самоствердження" розуміють потребу, сформовану внаслідок впливу на особистість зовнішніх обставин. Людина прагне до здійснення себе у світі, до життєвого успіху, до утвердження гідності та самоцінності своєї особистості.

Зробимо деякі висновки:

1. Ланцюг самореалізацій, що об'єднані запереченням заперечення «самості», тобто здійсненням себе в діяльності гуманній, набувшої характер завершеності буде самоствердженням. Спонукальних мотивів до задоволення потреби в самоствердженні багато, але вони повинні носити однозначний характер прагнення ідеалу, жертвовності, прямування до вищих етичних норм, високої свідомої відповідальності, ототожнення з ближніми і т. інш.

2. Оскільки заперечення заперечення є утвердження, то самоствердження – це заперечення заперечення своєї «самості». Звідси випливає, що заперечувати заперечення заперечуючи – неможливо, як і неможливо ствердити себе злом. Будь-яке зло негативне по суті, тому заперечувати запереченням себе можна тільки позитивною стверджуючою діяльністю.

3. Самоствердження – це соціально-філософська категорія, перш за все – це світоглядно-змістовне судження, яке виявляється найбільш загальним і суттєвим поняттям, що виражає одну з основних форм сутнісної потреби особистості. Самоствердження – це постійне виявлення і закріплення в суспільній свідомості своїх кращих, найбільш гідних якостей, це обумовленість діями своєї внутрішньої гідності. Самоствердження – це духовно-практична діяльність, за допомогою якої створюється особлива потреба мотивованої «самолюбіві». Це повага до себе за вчинене Добро, задоволеність, яка тягне до нових дій ще більш досконалих, тому що вони вже увібрали в себе досвід та подяку людей. Самоствердження – це потреба синергетичного характеру.

4. В поняття «самоствердження» можна вкладати більш широкий і вузький смисл. Для сучасної філософії, соціології, психології самоствердження в широкому сенсі є синонімом утвердженн «Я» в гармонійному поєднанні суспільних та особистих інтересів: це філософське осмислення того, що свідомість і буття можуть і повинні бути направленими в нашому суспільстві на утвердження Добра. У вузькому сенсі самоствердження – це потреба дізнатися про себе, що є «Я», за допомогою діяльності розпредметити себе в об'єктивному світі. Підміна різного роду ірраційними формами опредметнення як способу універсального самоствердження індивідів набуває форми самозаперечення.

5. Самоствердження – це безперервний процес пізнання і самопізнання. Самоствердження звернене в майбутнє своєю природою, оскільки особистість накопичуючи досвід, знання невпинно буде прагнути до соціального прогресу.

6. Самоствердження – це фундамент ціннісного усвідомлення. Перш за все, це виховання в собі цілісної людини, здатної сильно відчувати і сильно

бажати. З вихованням пов'язані самоволодіння, цілеспрямованість, підвищення рівня знань, дозрівання людяності.

7. Аналіз самоствердження особистості як категорії соціальної філософії показав, що являючись «персонофікаційною» потребою, вона забезпечує активність особистості в системі суспільних зв'язків.

8. Суспільна необхідність самоствердження очевидна, так як при втраті ототожнення «Я» з соціумом «Ми» зв'язки між людьми порушуються і як наслідок – монолітність та єдність в суспільстві страждають.

Осмислення проблем самоствердження особистості як соціально-філософської категорії пов'язане з вирішенням низки питань, взятих в контексті соціально-філософської теорії. Українське суспільство вступило у відповідальний період свого розвитку. Іде ломка старого і утвердження нового – це завжди хворобливий процес, поєднаний з багатьма витратами, колізіями поглядів та інтересів. Але без самопізнання, самосвідомості, самоствердження не може бути соціального розвитку, направленого на вирішення загальнолюдських проблем, здійснення ідей гуманізму, соціального прогресу. В зворотному випадку можливі стагнація, регрес.

Список використаних джерел

1. Большая советская энциклопедия: В 30т. – Изд.3 – е – М.: Советская энциклопедия, 1977, - Т. 26 – 670с.
2. Ожегов С. И. Словарь русского языка. – М.: Русский язык, 1983, - 815 с.
3. Цыбра Н. Ф. Самоутверждение личности (социально-философский анализ).- Киев; Одесса: Выща шк. Головное изд-во, 1989. – 192 с.
4. Чайковский П. И. О композиторском творчестве и мастерстве. – М.: Музыка, 1964. - 271 с.

Щубелка Наталія Володимирівна (Одеса) – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету

КЛІП- КУЛЬТУРА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН СУЧАСНОСТІ

Трансформація суспільства в інформаційне відбувається в другій половині ХХ столітті. В 60х рр. ХХ ст в науковій теорії з'явився термін «інформаційне суспільство». Становлення терміну «інформаційне суспільство» пов'язано із дослідженнями динаміки розвитку наукоємних виробництв на початку 60 років минулого століття, що проводили професор Токійського технологічного інституту Ю. Хаяши та вчений-економіст Ф.Махлуп із США. Остаточно термін «інформаційне суспільство» науковій теорії затвердився 1983 р після виходу роботи І. Масуди «План інформаційного суспільства».

Розвиток інформаційного суспільства пов'язаний інформаційною революцією підґрунтям якої стали інформаційні технології. Глобальний характер процесу інформатизації, динамічний розвиток інформаційних